

TÖRÖK GÁBOR MUNKÁSSÁGA 1954—1988-IG

Összeállította:
HORVÁTHNÉ SZÉLPÁL MÁRIA

BIBLIOGRÁFIA

1954.

1. Adalékok a likvidák nyújtó hatásának jelentkezéséhez. Magyar Nyelv, L. 32—37.
2. Fónagy—Soltész, A mozgalmi nyelvről. Természet és Társadalom CXIII. 445. (Könyvismertetés)

1955.

3. Erasmus „Civilitas morum...”-ának két XVI. századi kiadása. Magyar Nyelv, LI. 87—90.
4. A szó belseji *v*+ mássalhangzó kapcsolat fejlődéséről szláv jövevényszavainkban. Magyar Nyelv, LI. 330—334.
5. *Pupák*. Magyar Nyelv, LI. 502.
6. A *bárány* hangtörténetéhez. Magyar Nyelv, LI. 480.

1956.

7. Az első ismeretes magyar korrektúraivekről. Magyar Nyelv, LII. 201—202.
8. Írott nyelvünk egységesülésének egy mozzanata. Pais Emlékkönyv, 507—511.
9. Milyen jelentésben használja Engels az *ideológia* szót? Magyar Nyelvőr, LXXX. 425—428.

1957.

10. A magyar *v* hangok történetéhez. Magyar Nyelv, LIII. 368—375.
11. *Béna*. Magyar Nyelv, LIII. 229—230.
12. Legrégibb tolvajnyelvi szójegyzékünk. Magyar Nyelv, LIII. 273—274.
13. A régi magyar *ie* kettőshangzó történetéhez. Magyar Nyelv, LIII. 457.
14. *Zápor*. Magyar Nyelvőr, LXXXI. 492—493.

1958.

15. Egy XIX. század eleji tájszógyűjtemény. Magyar Nyelvőr, LXXXII. 84—91.
16. Problémák az *autó*-ban. Magyar Nyelvőr, LXXXII. 111.
17. Nyelvjárási vonatkozású levelek a XVI—XVII. századból. Magyar Nyelv, LIV. 139—140.
18. A *falú* szó *faló* változatához. Magyar Nyelv, LIV. 140.
19. A hangtani okokból eredő helyesírási hibákról. Magyar Nyelvőr, LXXXII. 333—341.

20. A nyelvjárások köznyelvűsödésének hangtanához. Nyelvtudományi Értekezések 17. sz. Hangtani dolgozatok, 101—104.
21. Budapest elítéli az ítéletet. Magyar Nyelvőr, LXXXII. (Korrektúrában maradt.)

1959.

22. Régi kocsmák az Ipoly völgyében. (T. Kapi Irmával közösen). Magyar Nyelvjárások, V. 164—166.
23. Történeti adatok a küldött farkas mondájához. Néprajzi Közlemények, IV. 276—288.
24. A labializáció egyik forrása. Magyar Nyelv, LV. 49—59.
25. Eddig ismeretlen karácsonyi ének kéziratát találták meg a váci püspöki levéltárban. Új Ember, XVI./52. sz. (1960. dec. 25.)

1960.

26. Felföldizmus. Magyar Nyelv, LVI. 216—219.
27. Anyanyelvi műveltségünk. (Hozzászólás az irodalmi nyelv kérdéseihez.) A pécsi nyelv művelő konferencia anyaga, 294.

1961.

28. Az *i*, *u*, *ü* pótlónyúlása igékhez. Magyar Nyelv, LVII. 87—91.
29. Ötszázéves híradás a szlavóniai magyarságról. Magyar Nyelv, LVII. 236—242., 360—363.
30. Kik Szeder Fábrián palócai? Magyar Nyelvőr, LXXXV. 87—91.
31. Az 1830-as évek népnyelvéhez. Magyar Nyelvőr, LXXXV. 330—331.
32. A megismerés folyamata a magyartanításban, in: Tamás György, A marxista ismeretelmélet alapjai. Kézirat. Budapest, 1961. Fővárosi Pedagógiai Szeminárium, 223—228.

1964.

33. Mi fér a margóra? Magyar Nyelv, LX. 103—104.
34. A Börzsöny-vidék nyelvjárástörténetének települési háttere. Nyelvtudományi Értekezések 45. sz. 1—70. (Önálló kiadvány.)
35. A vers palatoveláris hangszerelése. Magyar Nyelv, LX. 462—468.
36. Egy fejezet a Börzsöny-vidék palóc nyelvjárásainak hangtörténetéből. A Szegedi Tanárképző Főiskola Tudományos Közleményei. 1965. I. 175—194.
37. A költői mondat-összekapcsolás kérdéseihez. Nyelvtudományi Értekezések 46. sz. Alak- és mondattani gyűjtelék, 128—138.
38. Nyelvészeti Figyelő. Magyartanítás, VIII. 237—239.
39. A „Nyelvtani elemzések” harmadik kötete. Magyartanítás, VIII. 288—289.

1966.

40. Idegen nyelvek nyelvjárástörténeti kutatásainak tanulságaiból. A Szegedi Tanárképző Főiskola Tudományos Közleményei, 1966. I. 91—98.
41. Legyen-e közügy a helyes magyar kiejtés törvényeinek feltárása? Magyar Nyelvőr, XC. 1—9.

42. A „költői” jelzőről. *Magyartanítás*, IX. 247—253.
43. Hová lépsz most... Mondatelemzés. *Magyar Nyelvőr*, XC. 367—370.
44. *Nyelvészeti Figyelő*. *Magyartanítás*, IX. 43—46.
45. *Nyelvészeti Figyelő*. *Magyartanítás*, IX. 236—238.

1967.

46. Régi térképek nyelvjárás-történeti tanulságaiból. *Magyar Nyelv*, LXIII. 14—21.
47. A kiejtési norma létrehozása és a közvélemény-kutatás, in: *Helyes kiejtés, szép magyar beszéd*, 236—237.
48. Hangképzési problémák embertani megvilágításban. *A Szegedi Tanárképző Főiskola Tudományos Közleményei*. 1967. II. 93—105.
49. *Anzikszkép. Élet és Tudomány*, 1967. aug.
50. Miről vallanak József Attila verseinek tagadó elemei? (Bujka Gábor néven) *Magyar Nyelvőr*, XCI. 23—30.
51. József Attila-kommentárok. I—III. *Magyar Nyelvőr*, XCI. 398—405.
52. *Nyelvészeti Figyelő*. *Magyartanítás*, X. 91—94.

1968.

53. „A líra: logika”. József Attila költői nyelve. *Tiszatáj—Magvető*, Budapest. 1968. 1—294. (Önálló kötet)
54. A statisztikai módszerű stílus kutatás lehetőségei. *Nyelvtudományi Értekezések* 58. sz. *A magyar nyelv története és rendszere* 561—566.
55. A kiemelő határozó. *Magyar Nyelv*, LXIV. 66—69.
56. A költői fene. *Palócföld*, 1968./4. 76—80.
57. József Attila-kommentárok IV. *Magyar Nyelvőr*, XCII. 188—194.
58. József Attila-kommentárok V. *Magyar Nyelvőr*, XCII. 301—307.
59. József Attila-kommentárok VI. *Magyar Nyelvőr*, XCII. 423—426.
60. József Attila lírájának determinizmusélményéről. *A Szegedi Tanárképző Főiskola Tudományos Közleményei*, 1968. I. 119—129.
61. *Nyelvészeti Figyelő*. *Magyartanítás*, XI. 142—143.

1969.

62. XVII—XVIII. századi palóc szitkok és káromkodások. *Magyar Nyelv*, LXV. 86—87.
63. „Mélyett... bizonyittyuk”. *Magyar Nyelv*, LXV. 315—317.
66. József Attila-kommentárok VII. *Magyar Nyelvőr*, XCIII. 74—83.
65. József Attila-kommentárok VIII. *Magyar Nyelvőr*, XCIII. 451—454.
66. *Nyelvészeti Figyelő*. *Magyartanítás*, XII. 143—145.
67. Egy Medália fényessége. *Palócföld*, III./3. sz. (1969.) 46—50.
68. A ritmikai szabadságról. *A Szegedi Tanárképző Főiskola Tudományos Közleményei*, 1969. I. 93—100.

1970.

69. József Attila-kommentárok IX—X. *Magyar Nyelvőr*, XCIV. 176—180.
70. József Attila-kommentárok XI. *Magyar Nyelvőr*, XCIV. 432—442.
71. *Nyelvészeti Figyelő*. *Magyartanítás*, XIII. 45—49.

1971.

72. Nyelvészeti Figyelő. Magyartanítás, XIV. 94—95., 140—142.
73. József Attila-kommentárok XII. Magyar Nyelvőr, XCV. 166—176.
74. József Attila-kommentárok XIII. Magyar Nyelvőr, XCV. 308—322.
75. Nyelvünk törvényszerűségeinek vetülete az íráshibákban. Gyógypedagógia, XVI. 65—83.
76. Idő, szubjektivitás, alkotói nézőpontok. Formateremtő elvek a költői alkotásban. Akadémiai Kiadó, Budapest, 207—220.; hozzászólás: 261.

1972.

77. Lesz-e gyakorisági szótárunk? Délmagyarország, 1972. jún. 3.
78. Hogy állunk hallgatóink túlterhelésével? Szegedi Egyetem, 1972. szept. 26.
79. Nyelvészeti Figyelő. Magyartanítás, XV. 91—93.
80. A vers mint fejtörő, mint rejtvény. Kincskereső, I./1. sz. 10—13.
81. Ha nem fogadod el a játékszabályokat... Kincskereső, I./2. sz. 7—8.
82. Húsvetés csontaratás. Kincskereső, I./4. sz. 27—29.
83. József Attila-kommentárok XIV. Magyar Nyelvőr, XCVI. 423—439.
84. A „felszólított” Petőfi. Délmagyarország, 1973. márc. 6.
85. *Keresztül — kasul* — átvitt értelemben. Élet és Tudomány, 1973. jún. 15.
86. *Ánzikszkép*, Anyanyelvi kaleidoszkóp. Gondolat Kiadó, Budapest, 75. (Vö. a 46. tétellel!)
87. A lírai kicsinyítés stilisztikája. A Szegedi Tanárképző Főiskola Tudományos Közleményei, 1973. I. 123—134.
88. Teljes vers-e vagy töredék? A Szegedi Tanárképző Főiskola Tudományos Közleményei, 1973. I. 237—246.
89. Táppénzbe vagy táppénzre vesz? Élet és Tudomány, 1973. nov. 16.

1974.

90. A bandza fülemüle fészke. Élet és Tudomány, 1974. jan. 18.
91. Lírai igefüggvények stilisztikája. Irodalomtörténeti Füzetek 85. sz. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1—197. (Önálló kötet)
92. Költői rébuszok. Elvek és Utak. Magvető Kiadó, Budapest, 1—289. (Önálló kiadvány)
93. József Attila-kommentárok XV. Magyar Nyelvőr, XCVIII. 299—306.
94. Anyanyelvünk oktatásáról. Délmagyarország, 1974. jún. 28.
95. Áramlik = konnektor. A szójátékok nyelvtanához. Szegedi Egyetem, 1974. nov. 23.
96. A palóc illabialitás történetéhez. Magyar Nyelvjárások, XX. 53—86.

1975.

97. Szakértői jelentés az MSZMP 1974/75-ös tanévi tanfolyamának tíz kötetéről nyelvi szempontból. Sokszorosítottvány, kézirat jellegű, Budapest, 1—112.
98. Mozgalmi nyelv és mozgalmi zsargon. Szegedi Egyetem, 1975. nov. 9.
99. Egy nyelvtudós emlékére (Bárczi Gézáról — névtelenül). Délmagyarország, 1975. nov. 16.
100. Összeférhetetlen szavak. Délmagyarország, 1975. nov. 23.
101. Grotész szakkifejezések. Délmagyarország, 1975. dec. 7.

1976.

102. A fogalmazás üresjáratái. Magyar Hírlap, 1976. jan. 17.
103. Nagyobb megfontoltsággal. Délmagyarország, 1976. ápr. 11.
104. Zrínyi Ilona Rákóczi Ferencről. „Két pelikán fiát szárnyával fedezte”. Délmagyarország, 1976. máj. 1.
105. Ezt megelőzően, azt követően. Délmagyarország, 1976. jún. 13.
106. A beszédhang-megkülönböztető képesség és készség kérdésköréhez. Magyar Nyelvőr, C. 309—316. (Soós Istvánnéval közösen; másodközlése: Módszertani Közlemények, XVI. 207—214.)
107. A Házi Jogtanácsadó kiadványainak nyelvéről. Sokszorosítvány, kézirat jellegű, Budapest, 1—56.
108. József Attila-kommentárok. Gondolat Kiadó, Budapest, 1—389.

1977.

109. Igazságügyi röplapjaink kéziratainak megfogalmazása. Sokszorosítvány, kézirat jellegű, Budapest, 1—10.

1978.

110. Megelőzően és követően; Ugyanakkor...; A fogalmazás üresjáratái. (Részben másodközlések.) Nyelvünk világa. Gondolat Kiadó, Budapest, 229., 234., 255.

1979.

111. Vörösmarty képi „akkordjai”. (A komplex képek kérdéskörének új vizsgálata.) Magyar Nyelvőr, CIII. 430—445.

1980.

112. Vörösmarty képi „akkordjai” II. Magyar Nyelvőr, CIV. 53—68.
113. Keresztül-kasul átvitt értelemben. Államigazgatási szövböngészde, Összeférhetetlen szavak, Táppénzbe vagy táppénzre vesz? A bandza fülemüle fészke. Új nyelvi kaleidoszkóp (nagy részt másodközlések). Gondolat Kiadó, Budapest, 87., 152., 197., 211., 301.
114. Beszédfejlesztés óvodás korban. Magyar Nemzet, 1980. nov. 10.

1981.

115. Van — helyesírásnak folytán — helye sírásnak... Csongrád megyei Hírlap, 1981. máj. 17.
116. A beszédhangok tudatosításának kifejlesztése óvodában. (Vereki Irénével) Az óvodai anyanyelvi nevelés továbbfejlesztése. Óvonőképző Intézet, Kecskemét, 102—117.

1982.

117. A Fabulon-rigmus föllebez. Élet és Tudomány, 1982. máj. 14. (Másodközlése: Kőbányai Gyógyszer, XXIII./11.
118. Hozzászólás a készülő új helyesírási szabályzat néhány kérdéséhez. Magyar Nyelvőr, CVI. 155—159.

- 119. Gyöngyalak. Édes Anyanyelvünk, IV./3. sz.
- 120. Kommunikációs, információs. Édes Anyanyelvünk, IV./4. sz.
- 121. A menny kapui. A tisnovi Porta Coeli. Élet és Tudomány, XXXVIII./26. sz. 813—815.

1983.

- 122. Miért is ne „hulljon hamvába”? Magyar Nemzet, 1983. febr. 5.
- 123. Egy szál pozán. (Hozzászólás a befejezett melléknévi igenév állítmányi használatához.) Új Tükör, 1983. márc. 27.
- 124. Téves egybeírások. Délmagyarország, 1983. ápr. 24.
- 125. Címadás és egyértelműség. Élet és Tudomány, 1983. nov. 4.
- 126. Csőstül, -stul, -stül. Magyar Nemzet, 1983. dec. 11.
- 127. A pecsétek feltörése. Mai líránkat olvasva. Magvető Kiadó, Budapest, 1—424. (Kandidátusi disszertáció)

1984.

- 128. Szókészleteti angolosságok szakfordításokban. Magyar Nyelvőr, CVIII. 129—137.

1985.

- 129. Népdalvers — népi líra — igazi költészet. (Megkötöm lovamat) Kincskereső, XII./2. sz. 38—40.
- 130. A globális módszer veresége. Magyar Nemzet, 1985. márc. 9.
- 131. A Szent György-szobor másolatai. Magyar Nemzet, 1985. jún. 14.
- 132. Viszonyragok ismétlődése. Édes Anyanyelvünk, 1985./3. sz.
- 133. Kisded lecke a lírai többértelműségről — meg a tankönyvi szómagyarázatokról. Módszertani Közlemények, XXV./5. sz. 173—176.
- 134. Családfa-nyesegetés. Népszava, 1985. dec. 16.
- 135. Napjaink változó jelenségeiből. Magyar Nyelvőr, CIX. 402—407.

1986.

- 136. Régies-e, ami zamatos, ami eltér saját nyelvünkötől? Népszava, 1986. jan. 20.
- 137. Kikerülhetetlen ellennépművelés? Népszava, 1986. márc. 10.
- 138. Győzelem vagy csak Viktória? Népszava, 1986. ápr. 14.
- 139. Műszóként hivalkodó idegen szavak. Népszava, 1986. máj. 12.
- 140. Parancsolhatunk-e egységet az idegen szavak kiejtésében? Népszava, 1986. jún. 9.
- 141. Bomba-e a bombasztikus? Édes Anyanyelvünk, VIII./3. sz.
- 142. És/vagy. Népszava, 1986. szept. 1.
- 143. Téves „ítéletek”. Népszava, 1986. szept. 29.

1987.

- 144. „Karöltve”. Népszava, 1987. szept. 14.

1988.

- 145. A megértés, értelmezés és továbbadás áramában. (Szerkesztés, bevezető és magyarázó-értékelő jegyzetek.) Tankönyvkiadó, Budapest, 3—8., 71—72., 262—263., 277—278., 357—358.

146. Gyanús határozószók. Magyar Nyelv, LXXXIV. 187—198.
147. Cselekvésemélet és nyelvművelés. Magyar Nyelvőr, CXII. 129—136.
148. Légyvárak — nem békaperspektívából. Népszava, 1988. febr. 15. (Ettől kezdve a Népszavában Draskóczy Török Gábor néven.)
149. Eszmélet. Népszava, 1988. máj. 30.
150. A lezárhatatlan szótár. Népszava, 1988. aug. 8.
151. (Össze-)illetlenségek a publicisztikában. Népszava, 1988. okt. 31.
152. Újabb József Attila-kommentárjaimból I. A „Párizsi anxiz” ürügyén. Magyar Nyelvőr, CXII. 319—326.
153. Újabb József Attila-kommentárjaimból II. A töredékek elemzése. Magyar Nyelvőr, CXII. 419—426.
154. Magánháborgás egy ékezetért? (A Sztálin á-s írásmódjának ostoba voltáról). Népszava, 1988. nov. 28.

1989.

155. Emlémem Münnichről — némelyeknek mérlegelésül. Szegedi Egyetem, XXVII./5. sz.
156. Feladata magaslatán áll-e törvényességünk legfőbb őrsége? (Orsós professzor elmaradó rehabilitálásáról). Déli Napló, I./5. sz.
157. Más, egyéb, többi. Népszava, 1989. jún. 26.
158. „Fertőz nálunk az antiszemitizmus”. Egy Radnóti-dedikáció kapcsán. Csongrád megyei Hírlap, 1989. júl. 15.
159. Mi akad fenn egy kiskirályság joghálóján? Déli Napló, I./13. sz.
160. Az olasz z kiejtéséről. Népszava, 1989. okt. 30.
161. Egy jövődő általános stíluselmélet távlatai. Magyar Nyelv, LXXXV. (korrektúrában).
162. Újabb József Attila-kommentárjaimból III. Magyar Nyelvőr, CXIII. (korrektúrában).
163. Pontok és kérdőjelek az általános stíluselméletben. Tankönyvkiadó, Budapest. (12 íves kötet, elfogadva, megjelenése késik.)

ÖNÁLLÓ KÖTETEKRŐL MEGJELENT ISMERTETÉSEK, BÍRÁLATOK

1. A Börzsöny-vidék nyelvjárástörténetének települési háttere. NytudÉrt. 45. sz. Bp., Akadémiai. 1964.
Recenzió:
PAPP LÁSZLÓ: Nyr. 89 1965. 4. sz.: 501—502.
2. A líra: logika. Magvető. Bp., 1968.
Recenziók:
CSAPLÁR FERENC: Dél-Magyarország 1967. dec. 3.
R. M.: Magyar Nemzet 1968. jan. 14.
POLNER ZOLTÁN: Csongrád megyei Hírlap 1968. febr. 18.
KASSAI KELEMEN JÁNOS: Szegedi Egyetem 1968. jún. 8.
PETRI FERENC: Csongrád megyei Hírlap 1972. nov. 15.
POLNER ZOLTÁN: Csongrád megyei Hírlap 1976. dec. 10.
TAMÁS ATTILA: Tiszatáj 22 [1968. 3. sz.]: 274—276.
SZÉLES KLÁRA: IrtörtKözl. 72 [1968. 4. sz.]: 476—479.

Ismertetések:

- POMOGÁTS BÉLA: Kortárs 13 [1969. 1. sz.]: 163—166.
F. I.: Ország-Világ 12 [1968. 17. sz.]: ápr. 24.
ILLÉS LÁSZLÓ: Népszabadság 1968. júl. 25.
KOROKNAI ZSUZSA: Élet és Irodalom 1968. aug. 3.
BALÁZS JÁNOS: A szöveg. Gondolat. Bp., 1985. 157—161.

Méltatás:

- SZATHMÁRI ISTVÁN in: Jelentéstan és stilisztika. NytudÉrt. 83. Akadémiai. Bp., 1974. 29—30, 35—36.

3. Költői rébuszok. Magvető. Bp., 1974.

Recenziók:

- KARTAL ZSUZSA: Magyar Nemzet 1975. márc. 2.
KELEMEN PÉTER: IrtörtKözl. 80. [1976. 2. sz.]: 277—279.
PETRI FERENC: Csongrád megyei Hírlap 1972. nov. 15.
POLNER ZOLTÁN: Csongrád megyei Hírlap 1976. dec. 10.
SZABÓ ZOLTÁN: Nyr. 102 [1978. 4. sz.]: 482—487.

4. Lírai igefüggvények stilisztikája. IftörtFüz. 85. Akadémiai. Bp. 1974.

Recenziók:

- POLNER ZOLTÁN: Csongrád megyei Hírlap 1976. dec. 10.
SZABÓ ZOLTÁN: Nyr. 102 [1978. 4. sz.]: 482—487.

5. József Attila-kommentárok. Gondolat. Bp., 1976.

Recenziók:

- POLNER ZOLTÁN: Csongrád megyei Hírlap 1976. nov. 12.
PÉTER LÁSZLÓ: Délmagyarország 1976. dec. 7.
SZABÓ ZOLTÁN: Nyr. 102 [1978. 4. sz.]: 482—487.

6. A pecsétek feltörése. Magvető. Bp., 1983.

RECENZIÓK:

- ALFÖLDY JENŐ: Élet és Irodalom 1984. febr. 10.
POLNER ZOLTÁN: Csongrád megyei Hírlap 1984. jan. 10.
GREZSA FERENC: Forrás 17 [1985. febr.]: 2. sz. 93—95.
P. DOMBI ERZSÉBET: Nyelv- és Irodalomtudományi Közlemények 29 [1985.]:
1. sz. 83.
HATÁR GYÖZŐ: SZER 1984. febr. 10.